

Projecte d'assistència turística a
LA VALL DEL LLOBREGÓS (LA SEGARRA)

Dossier de conclusions i propostes

Amb la col·laboració de:

Presentació de l'estudi

Aquest estudi, finalitzat el juliol de 2005 i entregat el mes de setembre d'aquest any, ha estat realitzat pel **CENTRE DE DESENVOLUPAMENT RURAL INTEGRAT DE CATALUNYA (CEDRICAT)**, fundació privada creada el 2002, com a iniciativa del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, al qual s'afegeixen diverses institucions vinculades al món rural català.

L'objectiu principal del CEDRICAT és generar i optimitzar els recursos tècnics i econòmics que contribueixen al desenvolupament rural, sobretot els relatius a la sostenibilitat territorial i ambiental, als recursos europeus, a la planificació turística i a l'assistència als sectors productius primari i secundari (artesanía) així com la lluita per la igualtat d'oportunitats. Com a objectiu estratègic, treballa per contribuir a millorar el nivell de vida de les poblacions rurals, especialment de zones perifèriques i allunyades dels centres de decisió del territori català, sense excloure, però, que el marc d'actuacions pugui abastar altres territoris amb interessos comuns i exemplificants.

La Vall del Llobregós és un territori ric en recursos naturals i culturals i, per tant, presenta clares oportunitats turístiques que, no obstant, fins ara encara no han estat totalment desenvolupades. L'objectiu d'aquest *Projecte d'assistència turística a la Vall del Llobregós*, encàrrec del Patronat de Turisme de Lleida, es centra, principalment, en l'anàlisi de les necessitats que presenta l'oferta turística d'aquest territori, especialment, en l'àmbit de la senyalització i del teixit empresarial, per tal de fer aflorar aquells aspectes en els quals cal actuar per dinamitzar l'activitat turística.

Per tant, aquest estudi no pretén centrar-se, exclusivament, en un marc teòric sinó que pretén aportar **propostes d'aplicació pràctica i executables a curt, mig i llarg plaç** en funció de la prioritització i de la importància estratègica de cada una de les propostes. A la vegada també s'ha cercat documentació de normatives i ajuts per tal que l'estudi també contingui material de treball que pugui ser emprat, sempre que es requereixi, a l'hora de portar a terme les propostes.

A grans trets cal remarcar que, d'entrada, la Vall del Llobregós presenta una oferta poc articulada tant de les visites com de les activitats que s'hi poden realitzar; alhora, bona part dels recursos existents requereixen d'actuacions puntuals que incrementin el seu valor d'ús ja sigui en la qüestió de la senyalització com en la millora de conservació del propi recurs o fins i tot, la millora de l'accés d'aquest recurs.

Per altra banda, l'actual oferta complementària de restauració i allotjament s'ha vist incrementada, en bona mesura, per les possibilitats d'ajut que ofereix el programa PRODER la comarca de la Segarra, en un efecte positiu enfront de la iniciativa privada. Actualment, la Vall compta amb 25 empreses turístiques (incloent una agència de viatges) que representen el 28,2% de l'oferta total d'empreses turístiques de la comarca de la Segarra. Tanmateix, aquesta oferta constitueix un teixit encara inexpert i poc articulats i, en aquest sentit, seria necessari activar accions encaminades a dinamitzar aquest sector tal i com es plantegen en aquest estudi.

Objectius

Els objectius d'aquest estudi, tal i com s'ha esmentat anteriorment, s'enfoquen vers:

- a) Elaborar una anàlisi de l'estat de la senyalització dels principals recursos amb potencialitat turística de la Vall
- b) Elaborar una anàlisi del teixit turístic local per detectar les seves necessitats
- c) Realitzar un estudi de les possibilitats turístiques entorn del patrimoni natural, especialment del PEIN Vall del Riu Llobregós
- d) Dissenyar un programa d'actuacions per tal d'incrementar la potencialitat turística de la Vall del Llobregós tenint en compte les dades de les anàlisis realitzades.

Conclusions

Valoracions generals de l'anàlisi de la senyalització

La primera reflexió que es desprèn d'aquesta anàlisi és la necessitat de **fixar els límits del que s'entén per la Vall del Llobregós**. Si es concep la Vall com una unitat geogràfica i cultural, queda clar que no pot circumscriure's a les limitacions administratives comarcals, per una banda. I, per l'altra, cal que els empresaris turístics (i, per extensió, la resta de la població local) siguin conscients de quins són aquests límits per tal d'aprofitar la pertinença a la Vall com un atractiu afegit al servei que estan donant.

El fet de concebre la Vall del Llobregós com un tot unitari podria ser una oportunitat per entrar en **col·laboració amb les comarques veïnes** (Solsonès, Anoia i Noguera), que també en formen part, per tal d'activar accions conjuntes de dinamització d'aquest territori. Establir uns criteris unitaris de senyalització i editar material de difusió conjunt podrien ser eines útils per promocionar la Vall amb la participació de tots els agents implicats, amb una atenció especial vers als empresaris i empresàries que ofereixen els seus serveis turístics en aquest àmbit territorial.

La principal conclusió que s'ha obtingut de l'anàlisi de la informació recollida durant el treball de camp, és que **la senyalització turística actual de la Vall del Llobregós és insuficient** per tal d'assegurar una visita satisfactòria a la zona.

La **senyalització direccional viària** present a la Vall es combina entre les indicacions autoritzades per la Direcció General de Carreteres i els pals de senyalització de Turisme de Catalunya. Tanmateix, en les cruïlles de carreteres secundàries on hi ha senyalització pròpia dels itineraris rurals és impossible visualitzar el text que hi figura des del cotxe ja que aquest tipus de senyalització està pensada per ser vista caminant o anat amb bicicleta i no pas amb cotxe. Per tant, aquestes indicacions no són aprofitades adequadament.

En relació a la senyalització informativa o interpretativa, s'ha pogut comprovar que els recursos que en tenen és una informació insuficient ja que acostuma a aparèixer tan sols el nom i la data o l'estil i no s'aporta cap més dada d'interès. A més, s'ha detectat la **inexistència de senyalització dels nuclis antics de les poblacions** de la Vall, recursos molt atractius per captar turistes.

Aquesta **senyalització informativa o interpretativa és exclusivament la que correspon als itineraris al medi rural de Turisme de Catalunya**. Aquest fet, si bé manté una coherència

d'estil tampoc ha estat aprofitat tot el que es podria ja que, en gairebé tots els recursos identificats amb aquesta senyalització hi apareix un baix grau d'informació interpretativa. Hi acostuma a aparèixer tan sols el nom i, en alguns casos, la datació i l'estil arquitectònic, si s'escau. Tanmateix, els panells de senyalització informativa de Turisme de Catalunya admeten, per espai i per criteri, un nivell molt més alt de dades, és a dir, que s'hi podria incloure una descripció més detallada de les característiques i dels atractius que presenta el recurs en concret.

Un altre dels aspectes que s'han detectat en aquest anàlisi és la **disparitat de models emprats per senyalitzar els establiments turístics** de la Vall del Llobregós. No hi ha cap criteri establert actualment i, per això, cada un dels empresaris aplica el model que li sembla ja que **la senyalització direccional viària actual**, a les principals vies de comunicació que travessen la Vall, **no és suficient per informar adequadament de l'oferta d'establiments turístics** que conté aquest territori. Seria recomanable disposar d'un model unitari per tots els establiments turístics de la Vall i, per extensió, de la comarca.

Resultats de l'anàlisi del teixit turístic privat

L'oferta d'establiments turístics s'ha duplicat a la Vall del Llobregós en tan sols 3 anys ja que si es comparen les dades del 2002 amb les del 2005 la xifra d'establiments s'ha incrementat un 192% (de 13 s'ha passat a 25). Cal esmentar que aquest creixement no ha estat exclusiu de la Vall del Llobregós sinó que aquesta tendència també es pot observar a la comarca de la Segarra en general.

La tipologia d'establiments que ha augmentat en major mesura són els allotjaments rurals. L'any 2002 hi havia 5 allotjaments rurals a la Vall i al 2005 en podem trobar fins a 13. Aquest espectacular increment s'ha vist, en gran mesura, impulsat per les possibilitats d'ajut que ha ofert el programa PRODER de la comarca de la Segarra, en un efecte d'animació de la iniciativa privada.

S'han realitzat **21 entrevistes personalitzades** que representen el 84% del total d'empreses turístiques de la Vall, principalment allotjaments (hostals i turisme rural) i restaurants i bar-restaurants.

És un sector econòmic molt jove, amb gairebé el 60% dels establiments oberts en el període del 1996 al 2005. **Hi ha una destacada presència de dones** al capdavant dels nous establiments, sobretot dels de turisme rural.

En relació a la tipologia d'establiments turístics, **la tipologia predominant en els allotjaments** són els de turisme rural, en un 85%, destacant especialment la modalitat dels allotjaments rurals independents (és a dir, el lloguer íntegre de la casa). Es tracta, a més, d'establiments amb una capacitat reduïda, el 61% comptem amb menys de 10 places ja que, la majoria, són negocis de marcat caràcter familiar.

En relació **als establiments de restauració**, s'ha identificat un 50% de la tipologia de bar-restaurant i un altre 50% de restaurants.

S'ha detectat certa preocupació entre la majoria dels allotjaments de la Vall per tenir **un grau d'ocupació relativament baix**. En els casos de turisme rural, es repeteix una mateixa situació i és l'elevada ocupació en determinats caps de setmana i ponts i la baixa ocupació durant la resta de la setmana. També el fet de l'increment tan ràpid d'oferta en aquesta categoria d'establiment ha implicat una certa disminució de l'ocupació general ja que la demanda es manté estable i no ha sofert el mateix increment que l'oferta.

Respecte a les característiques dels clients:

- **En els allotjaments:** Famílies, parelles i grups procedents de la província de Barcelona, sobretot, i amb una mitjana d'estada d'un cap de setmana. Els turistes estrangers tenen poca representació i procedeixen d'Anglaterra, Holanda i Alemanya.
- **Restauració:** parelles i famílies (caps de setmana) i individus sols -treballadors- (entre setmana). La procedència majoritària és local i comarcal seguida de la província de Barcelona.

Propostes d'actuació

Els principals àmbits d'actuació que es proposen són els següents:

- A. Possibilitats turístiques a partir del patrimoni natural de la Vall del Llobregós:** rutes de natura a peu i amb BTT, recuperació de senders històrics, millora de la infraestructura turística a l'Espai Natural d'Interès Vall del Llobregós.
- B. Posada en valor dels recursos turístics:** millora de la senyalització, millora de l'estat de conservació i accions de difusió
- C. Recolzament al teixit turístic privat:** animació, assessorament i formació

CEDRICAT

Direcció: Imma Pallarès imma.pallares@cedricat.org

Equip tècnic: Núria Alamon nuria.alamon@cedricat.org
Marta Planas marta.planas@cedricat.org

CENTRE DE DESENVOLUPAMENT RURAL INTEGRAT DE CATALUNYA (CEDRICAT)

Ctra. Vella Sant Llorenç, km.2 Solsona
Tel. 973 48 43 2

Amb la col·laboració de:

PARRAMON Consulting S.L.

Miquel Parramon info@parramonconsulting.com

PARRAMON consulting S.L.